

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Кузьменко Л.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В процесі переходу економіки України на ринковий шлях розвитку важлива роль відводиться сільському господарству, продукція якого є однією з основних статей експорту.

Актуальною проблемою цієї галузі є забезпечення конкурентоспроможності її продукції на зовнішньому та внутрішньому ринках. Це стосується не тільки якості (відповідності міжнародним стандартам), але й собівартості, яка в значній мірі визначається рівнем техніки, технології та організації виробництва. Як відомо, сільське господарство України включає два сектори – індивідуальний (ІС) та корпоративний (КС). Особливо критичною є ця проблема для ІС та дрібних господарств КС, які, в силу обмеженості фінансових ресурсів, не можуть конкурувати з крупними господарствами КС та агрохолдингами – гігантськими приватними підприємствами, що застосовують високо інтенсивні надприбуткові технології та монополізували право на транспортування, зберігання, переробку та реалізацію продукції, поєднавши в собі всю перелічену інфраструктуру.

Окрім зазначених, до конкурентних переваг агрохолдингів відносяться: реєстрація в офшорних зонах та, відповідно, ведення непрозорої діяльності, мінімізація (або уникнення) сплати податків в бюджет; випуск орієнтованої на експорт продукції та пріоритет на повернення ПДВ в зв'язку з цим; пріоритет на бюджетне фінансування та дотації шляхом лобіювання власних інтересів в вищих органах влади; вища, ніж у інших господарств, що арендують у селян земельні пайові наділи, сплата за пай.

Агрохолдинги орієнтовані на максимально швидке одержання та капіталізацію надприбутків, незважаючи на екологічні, економічні та соціальні проблеми, що виникають в навколишньому середовищі в зв'язку з їх діяльністю. Додамо, що використовуючи конкурентні переваги агрохолдинги швидко поглинають як підприємства ІС, так і КС. Підприємства ІС та більша частина КС сектору не витримують такої конкурентної боротьби, а тому, якщо не буде змінено хід подій, в недалекому майбутньому країну чекають невтішні перспективи: спустошення земельних угідь, критичне загострення екологічної кризи, як наслідок – зникнення сіл та загроза втрати продовольчої безпеки країни.

На сьогодні держава безсила протистояти такому розвитку сценарію, про що свідчить хід виконання нині діючого Закону України про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року.

Таким чином, нині в сільському господарстві України беззаперечний лідер – агрохолдинги, вони забезпечують експортний потенціал та конкурентоспроможність аграрної продукції. Питання лише в тому якою ціною.